

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ, CLASELE IX – XII

Etapa națională

20 aprilie 2023

Sibiu

Clasa a XI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Lucrările în care eseul/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.**
- **Timpul de lucru: trei ore.**
- **Total: 100 de puncte.**

Citește cu atenție textele de mai jos.

A.

Cu gândiri și cu imagini
Înnegrit-am multe pagini:
Ș-ale cărții, ș-ale vieții,
Chiar din zorii tinereții.

Nu urmați gândirei mele:
Căci noianu-i de greșele,
Urmărind prin întuneric
Visul vieții-mi cel himeric.

Neavând învăț și normă,
Fantezia fără formă
Rătăcit-a, vai! cu mersul:
Negru-i gândul, șchiop e viersul.

Și idei ce altfel împlie
Ard în frunte, bat sub tâmpile:
Eu le-am dat îmbrăcăminte
Prea bogată, fără minte.

Ele samănă, hibride,
Egiptenei piramide:
Un mormânt de piatră-n munte
Cu icoanele cărunte

Și de sfinxuri lungi alee,
Monoliți și propilee*.
Fac să crezi că după poartă
Zace-o-ntreagă țară moartă.

Intri-nuntru, sui pe treaptă,
Nici nu știi ce te așteaptă.
Când acolo! Sub o faclă
Doarme-un singur rege-n raclă.

Mihai Eminescu, *Cu gândiri și cu imagini* (1876)

*propilee – intrare monumentală a unui edificiu, formată din mai multe încăperi și porți

B.

Da, există cuvinte care sunt foarte, foarte singure, pur și simplu pierdute în imensitatea universului, le vedem plutind în aer la fel ca semințele purtate de vânt.

*Numai un poet poate ajuta cuvintele să iasă din melancolie, iar pentru acest lucru trebuie să le provoace întâlniri *interesante*. Pentru ca două cuvinte să aibă o întâlnire interesantă poetul trebuie să asculte întâi cu atenție cum vorbesc oamenii și ce își spun, iar apoi să le utilizeze frazele și asociațiile de cuvinte *altfel*, cam așa se naște poezia. Cuvintele sunt niște *monade* orfeline. Sau mai degrabă niște*

alveole orfane de sens care își caută o familie, un tată, o mamă... Nu știu de ce, dar pentru mine substantivele parcă își asumă rolul de tată, verbele își asumă rolul de mamă, iar celelalte (adverbe, adjective, pronume) sunt pe post de mătuși, unchi, verișori... O infinitate de combinații devin astfel posibile, pot crea câte *familii* doresc...

Am învățat să ascult însă și de dorințele intime ale cuvintelor, de *dorința* lor de a fi împreună, de a se întâlni. Uneori cuvintele mă trezesc în timpul nopții. Foarte des sunt trezit de cupluri de cuvinte doritoare să-și spună ceva. De exemplu, dau buzna în mintea mea cuvintele *esență* și *nostalgie* și îmi spun: „Vrem să *fim* puțin împreună, n-am locuit niciodată împreună.” Atunci trebuie să le reunesc în aceeași frază ca să poată trăi un moment împreună. Ceea ce nu înseamnă o reușită sigură, uneori frazele compuse de mine nu le convin și cuplurile se separă imediat. Uneori însă cuplurile rezistă, se simt bine împreună și dorința lor de a trăi un *moment* împreună devine *eternitate*.

Am deja o întreagă colecție de fraze eterne, ceea ce înseamnă că respectivele cupluri plasate de mine în acele fraze nu se mai separă.

A fi poet înseamnă, cred eu, exact acest lucru: să simți vibrația cuvintelor care cer ajutor. Există însă cuvinte care sunt deja împreună prin natura lor, cum ar fi *ziua* și *noaptea*. Ele nu cer niciodată nimic, dimpotrivă, suferă în caz de separare. Evit deci să mă ating de cuvintele care se învârt deja unele în jurul altora ca niște planete gemene.

Mai sunt și cuvinte încărcate cu o enormă energie ludică, le place să se joace cu mine și eu mă las prins în jocul lor. Nu există niciun alt exercițiu mai bun pentru a învăța să scrii decât jocul cu cuvintele. Iată de ce încerc să scriu cât mai mult, cuvintelor le place acest joc, să fie *însămânțate* pe o foaie de hârtie. Nu știu de ce, dar odată *însămânțate* pe hârtie, cuvintelor încep să le crească tot felul de aripi, încep să se agite, să-și multiplice sensurile... De fiecare dată când *captez* un cuvânt și-l retrag din nebuloasa aeriană pentru a-l planta în adâncul unei foi albe, cuvântul se transformă. Aici se ascunde poate și diferența dintre *vorbe* și *cuvinte*. Câtă vreme trăiesc în libertate, cuvintele sunt *vorbe*, când sunt transferate pe hârtie, vorbele devin *cuvinte*.

Matei Vișniec, *Dezordinea preventivă* (2011)

Subiectul I

(30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Evidențiază, utilizând câte un exemplu, modalitatea în care se manifestă funcția emotivă/expresivă a limbajului în fiecare dintre cele două texte. **5 puncte**
2. Prezintă rolul stilistic al verbelor la timpul prezent din textul *Dezordinea preventivă* de Matei Vișniec. **5 puncte**
3. Ilustrează câte o particularitate a monologului în fiecare dintre cele două texte. **5 puncte**
4. Explică semnificația primei strofe din textul *Cu gândiri și cu imagini* de Mihai Eminescu. **5 puncte**
5. Susține o opinie argumentată despre modul în care un motiv literar se reflectă în fiecare dintre cele două texte. **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea

(35 de puncte)

Redactează o scrisoare către un prieten/o prietenă (Liviu/Livia), în care să îți prezinți viziunea despre rolul poetului, valorificând și textul lui Matei Vișniec. Scrisoarea va avea cel puțin 300 de cuvinte și va fi semnată de Victor/Victoria Antim. Data redactării scrisorii este 20 aprilie 2023, iar localitatea, Sibiu.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Scrive un eseu, de 600 – 900 de cuvinte, despre *necesitatea transformării, în timp, a limbajului poetic*, pornind de la cele două texte citate și valorificând experiențele tale culturale.

Notă

În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu trei argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 600 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.